

L'emergència climàtica. A l'escola ens preocupa l'estat del món

Escola Farigola

Carrer dels Esports s/n – 08553 Seva

Tel. 938 84 10 75

Mail: a8029027@xtec.cat

Web: <https://agora.xtec.cat/ceipfarigola-seva/>

Presentació:

Després del Congrés pel canvi climàtic celebrat a Barcelona la tardor del 2019, l'escola pren consciència que cal actuar. Amb la metodologia del treball per projectes, després de veure a cada classe un vídeo motivador, entre tots i totes i amb els delegats i delegades verds escullen diferents àmbits d'actuació:

- Educació infantil (P5): la vida als pols
- Cicle inicial (1r i 2n): els plàstics i el mar; procedència i conseqüències
- Cicle mitjà (3r): les deixalles; materials i productes
- Cicle mitjà (4t): els incendis forestals; prevenció, mitjans i bombers
- Cicle superior (5è): l'escalfament global; el desglaç
- Cicle superior (6è): emprenedoria. El món del tèxtil. Ús i abús de la roba

Nivell educatiu: de P5 a 6è de primària

Àmbit temàtic de l'activitat: canvi climàtic

Context d'actuació: curricular, entorn i participació

Tipus d'activitat: projecte interdisciplinari de centre

Durada: tot el curs escolar 2019-2020

Objectius de l'activitat:

- Aprofundir en el concepte d'emergència climàtica a partir de la realitat propera del centre.
- Reflexionar sobre problemàtiques ambientals diverses i els impactes que té l'acció dels humans al planeta.
- Relacionar els continguts curriculars de cada nivell educatiu amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible.
- Compartir els aprenentatges i fomentar la consciència de tota la comunitat educativa (famílies, Ajuntament...) per actuar a favor de la preservació del medi proper.

Seqüenciació de les activitats: descripció metodològica i programació cronològica:

L'equip de mestres dona el tret de sortida al projecte el mes de febrer del 2020 posant cartells per tot el centre amb dibuixos suggeridors amb el lema *Tenim un misteri... el planeta ens necessita*.

Tota l'escola es posa a treballar en grup i, durant dos mesos, es plantegen per a cada un dels àmbits:

1. De què estem parlant? Recerca d'informació
2. Quina és la seva situació i la realitat ambiental actual? Què està passant?
3. I nosaltres, què podem fer?

Durant tota una setmana, el mes d'abril, presentarem els nostres treballs, cada dia un curs diferent, a 2/4 de 5 de la tarda, amb la col·laboració de l'Ajuntament i obert a totes les

famílies. Ens hem adonat que el repte és gran i cal ser com més gent millor. Les nostres presentacions i l'exposició dels resultats ens han de servir per explicar diferents problemàtiques ambientals a tot el poble.

Hem parlat de	ODS relacionat	En què podem incidir nosaltres?
La vida als pols	13 Acció climàtica 14 Vida submarina	No malbaratar energia. No comprar coses que no ens fan falta.
Els plàstics i el mar; procedència i conseqüències	3 Salut i benestar 14 Vida submarina	Reduir l'ús dels plàstics. Anar a comprar amb bossa de roba.
Les deixalles; materials i productes	12 Consum i producció responsable 13 Acció climàtica	Reduir l'ús de plàstics. Reciclar i reutilitzar. Deixalles i contaminació: oli, electrodomèstics vells... Reducció d'emissions de CO2: agafem menys el cotxe i fem exercici. Consumir productes de temporada i proximitat (hort).
Els incendis forestals; prevenció, mitjans i bombers	13 Acció climàtica 15 Vida terrestre	Explicar i difondre bones pràctiques quan anem al bosc.
L'escalfament global; El desglaç	11 Ciutats i comunitats sostenibles 13 Acció climàtica	No ocupar amb activitats humanes els espais inundables. Participar en les campanyes solidàries de recollida de roba, aliments...
Emprenedoria. El món del tèxtil. Ús i abús de la roba	8 Treball digne i creixement econòmic 17 Aliança pels objectius	Mirar etiquetes i comprar productes de comerç just. Arribar a acords amb l'ajuntament i altres entitats del poble per fer accions per millorar l'entorn.

Una de les activitats que s'ha dut a terme, amb la participació de tota la comunitat educativa i oberta al poble, ha estat el carnestoltes, que va consistir en una manifestació reivindicativa a favor del planeta, seguint la línia del moviment *Fridays for future*. Cada nivell es va fer la seva pròpia disfressa amb material reutilitzat i durant la rua pel poble es van mostrar les pancartes amb missatges fetes per l'alumnat.

També s'ha fet una auditoria sobre els esmorzars més saludables i sostenibles. També s'han comptat tots els objectes de plàstic de l'escola n'han trobat més de 460. Oi que són molts? Us adoneu que tots tenim coses a fer? Per on podeu començar?

Algunes de les activitats del projecte s'han reconvertit en propostes virtuals per fer des de casa, a causa de la pandèmia de la Covid-19:

- **Respecte per l'entorn (cicle superior).** Veure el vídeo [Man](#) i fer una reflexió a partir de les preguntes:
 - Són necessàries per a la vida humana aquestes accions?
 - Podríem obtenir les mateixes coses sense maltractar els animals o la natura?

- Et sembla exagerat el que has vist al vídeo, o creus que és el que realment passa?
 - Si et sembla malament que els humans actuem així, per què ho fem?
 - Intenta donar algunes solucions per canviar aquestes accions i contribuir a respectar l'entorn natural.
- **Biodiversitat vegetal de casa meua (cicle superior).** Fer un llistat de les plantes que teniu a casa (flors, arbres i arbusts) o que hi ha a l'entorn proper. Escollir la planta que més us agradi i fer una descripció científica (nom comú, nom científic, mida, fulla, fruit, floració, usos...).
 - **Land art (cicle mitjà).** Recol·lecta materials de la natura: fulles, pinyes, pedres, branques, sorra, glans... i crea el teu land art. Abans de fer la teua creació reflexiona com t'agradaria que fos (forma, mida, materials que utilitzaràs, etc.). Pensa que ha d'estar treballat i ben elaborat, per tant, posa-hi dedicació. Quan l'hagis acabat, tira una foto i escull un nom per a la teua obra d'art.
 - **Afrontem l'emergència climàtica (cicle superior).** Greta Thunberg és un dels personatges del moment. Una adolescent que s'ha convertit en l'activista contra el canvi climàtic. Mireu aquests dos vídeos de la Greta i elaboreu un discurs i graveu un vídeo sobre què els diríeu als polítics perquè es posessin a fer accions per salvar el planeta.
<https://www.youtube.com/watch?v=CCupPAa7Rbc&t=576s>
<https://www.youtube.com/watch?v=aifzyrW6FZI>
 - **Animals en perill d'extinció (cicle inicial).** Mira't aquest vídeo i digues què en penses o explica'ns quin altre animal coneixes que també tingui problemes...
<https://youtu.be/k70TNg3r5Qc>
 - **Consum responsable (cicle superior).** Sabeu d'on venen els productes alimentaris del vostre rebost i les peces de roba que teniu a l'armari? Són de proximitat? Obriu el rebost i nevera i mireu les etiquetes de 8 productes alimentaris. Us heu de fixar d'on venen, és a dir, on estat produïts o conreats. Situeu al mapa on són aquests llocs. Feu el mateix amb la roba: un llistat de 8 peces de roba i on s'han fabricat, i després les situeu al mapa (mapa de la península ibèrica o mapa mundi en funció dels països). Aleshores, a quina conclusió arribeu? Són de proximitat?
 - **Celebració del Dia Mundial del Medi Ambient, 5 de juny (tota l'escola).** Per una banda es participa a l'activitat proposada per ESenRED de pensar vacunes per salvar el planeta. També es fa un muntatge de vídeo amb accions sostenibles que fan les famílies des de casa per contribuir a cuidar el medi ambient, i un vídeo amb les accions de les mestres.
https://www.youtube.com/watch?v=oUaOS4LN9_U&feature=youtu.be
<https://www.youtube.com/watch?v=JshY837xXO4&app=desktop>
https://www.youtube.com/watch?v=_N6COMl6Vd8

Continguts clau, àrees implicades, transversalitat:

Continguts clau:

- Emergència climàtica.
- Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

- Problemàtiques i impactes socials i ambientals causats per la humanitat.
- Biodiversitat i sostenibilitat.
- Consum responsable.

Àrees implicades:

- Àmbit lingüístic (comunicació oral, comprensió lectora, expressió escrita,
- Àmbit de matemàtiques (resolució de problemes, raonament, comunicació).
- Àmbit de coneixement del medi (món actual, salut i equilibri personal, tecnologia i vida quotidiana, dimensió ciutadana).
- Àmbit artístic (imaginació i creativitat).
- Àmbit d'educació en valors.

Transversalitat: Tots els continguts es treballen de manera transversal a les diferents àrees de coneixement del currículum.

Competències i processos que es treballen de forma destacada:

- Competències de l'àmbit lingüístic.

Comprendre textos escrits i orals de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació. Produir textos orals i escrits de tipologia diversa. Aplicar estratègies de comprensió per obtenir informació, interpretar i valorar el contingut d'acord amb la tipologia i la complexitat del text. Aplicar estratègies de cerca i gestió de la informació per adquirir coneixement propi.

- Competències de l'àmbit d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria.

Resoldre reptes personals i materialitzar projectes individuals. Implicar-se activament en la realització de projectes col·lectius.

- Competències de l'àmbit d'aprendre a aprendre.

Prendre consciència de les característiques personals respecte de l'aprenentatge. Ser conscient del que se sap i del que cal aprendre. Utilitzar la interacció i les tècniques d'aprenentatge en grup. Adquirir el gust per aprendre i per continuar aprenent.

- Competències de l'àmbit artístic.

Mostrar hàbits de percepció conscient de la realitat visual i sonora de l'entorn natural. Emprar elements bàsics del llenguatge visual amb tècniques i eines artístiques per expressar-se i comunicar-se. Improvisar i crear amb els elements i recursos bàsics dels diferents llenguatges artístics.

- Competències de l'àmbit d'educació en valors socials i cívics.

Actuar amb autonomia en la presa de decisions i assumir la responsabilitat dels propis actes. Mostrar actituds de respecte actiu envers les persones i les seves idees. Aplicar el diàleg com a eina d'entesa i participació en les relacions entre les persones. Adoptar hàbits d'aprenentatge cooperatiu que promoguin el compromís personal i les actituds de convivència. Analitzar l'entorn amb criteris ètics per cercar solucions alternatives als problemes.

- Competències de l'àmbit de coneixement del medi natural, social i cultural.

Plantejar-se preguntes sobre el medi, utilitzar estratègies de cerca de dades i analitzar resultats per trobar respostes. Interpretar el present a partir de l'anàlisi dels canvis i continuïtats al llarg del temps, per comprendre la societat en què vivim. Analitzar paisatges i ecosistemes tenint en compte els factors socials i naturals que els configuren, per valorar les actuacions que els afecten. Valorar problemes socials rellevants interpretant-ne les causes i les conseqüències per plantejar propostes de futur. Adoptar hàbits sobre l'adquisició i ús de béns i

serveis, amb coneixements científics i socials per esdevenir un consumidor responsable. Participar en la vida col·lectiva a partir de valors democràtics, per millorar la convivència i per afavorir un entorn més just i solidari.

- **Competències de l'àmbit digital.**

Utilitzar les funcions bàsiques de les aplicacions d'edició de textos, tractament de dades numèriques i presentacions multimèdia. Utilitzar programes i aplicacions de creació de dibuix i edició d'imatge. Cercar, contrastar i seleccionar informació digital tot considerant diverses fonts i entorns digitals. Realitzar comunicacions virtuals, publicacions digitals i activitats en grup utilitzant eines i entorns virtuals de treball col·laboratiu.

- **Competències de l'àmbit matemàtic.**

Fer preguntes i generar problemes de caire matemàtic. Establir relacions entre diferents conceptes, així com entre els diversos significats d'un mateix concepte.

Participació:

Al tractar-se d'un projecte interdisciplinari d'escola hi participa tot l'alumnat i la comunitat educativa. S'ha comptat amb la participació activa de les famílies.

Suggeriments i orientacions didàctiques:

Algunes de les activitats exposades s'han hagut de reformular i adaptar a format virtual a causa de la pandèmia del coronavirus. El projecte inicialment estava pensat per fer tot presencialment i poder comptar amb una major participació del municipi (Ajuntament, entitats...).

Recursos materials i humans:

Vídeo motivador d'inici del projecte:

https://www.youtube.com/watch?v=xemya1fu0ul&feature=emb_logo

Altres vídeos utilitzats per a les activitats:

- Man. <https://www.youtube.com/watch?v=WfGMYdalCIU&t=28s>
- Vídeos de la Greta Thunberg
<https://www.youtube.com/watch?v=CCupPAa7Rbc&t=576s>
<https://www.youtube.com/watch?v=aifzyrW6FZI>
- Animals en perill d'extinció. <https://youtu.be/k70TNg3r5Qc>

Difusió:

- Notícies al web: <https://agora.xtec.cat/ceipfarigola-seva/portada/farigola-confinada/>
- Vídeos Dia Mundial del Medi Ambient:
https://www.youtube.com/watch?v=oUaOS4lN9_U&feature=youtu.be
<https://www.youtube.com/watch?v=JshY837xXO4&app=desktop>
<https://www.youtube.com/watch?v=N6COmI6Vd8>

Avaluació:

S'avaluen els aprenentatges de l'alumnat i es promouen processos d'autoavaluació (inicial i durant el procés i final).

S'utilitzen els criteris d'avaluació següents:

- Plantejar-se interrogants sobre determinats fets i fenòmens, obtenir informació i comunicar els resultats de la recerca oralment, gràficament i per escrit.
- Mostrar iniciativa i creativitat en la realització d'un treball d'investigació.
- Valorar el treball en grup mostrant actitud de cooperació i participació responsable, acceptant les diferències amb respecte i tolerància envers les idees i aportacions dels altres en els diàlegs i els debats. Trobar estratègies que millorin el treball cooperatiu a partir de l'anàlisi de les actuacions pròpies i la dels altres.
- Obtenir informació i recollir dades a partir de l'observació directa i indirecta utilitzant diferents tipus de fonts documentals i experimentals.
- Reconèixer i classificar amb criteris elementals els éssers vius de l'entorn i identificar algunes relacions que estableixen amb el medi, mostrant una actitud de respecte per la natura i pel material.
- Observar i identificar les propietats d'alguns materials i relacionar-les amb els seus usos fent-se preguntes que permetin obtenir informacions rellevants. Resoldre situacions quotidianes vers la reducció, reaprofitament i reciclatge dels materials.
- Identificar alguns dels usos que es fan dels recursos naturals i algunes de les conseqüències que se'n deriven. Analitzar l'impacte d'algunes activitats humanes sobre els recursos.
- Conèixer maneres diferents de prevenir o reduir l'impacte de les activitats humanes sobre el medi.
- Identificar, descriure i analitzar processos de canvi i transformació social, cultural, econòmica i tecnològica a l'entorn, en especial els canvis provocats per la globalització, identificant i valorant algunes de les causes de les desigualtats en el món actual.
- Valorar la viabilitat d'un projecte emprenedor relacionat amb un tema rellevant de l'entorn.

Material:

